

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
факультет іноземної філології
кафедра німецької мови

1. Загальна інформація про курс

Назва курсу, мова викладання	Практична фонетика німецької мови Мова викладання - німецька
Викладачі	Добринчук Ольга Олександрівна доцент кафедри німецької мови, кандидат філологічних наук
Профайл викладачів	http://deutsch.kpnu.edu.ua/about-kaf/dobrynychuk-o-o/
E-mail:	dobrynychuk.olga@ukr.net
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=1744
Консультації	Згідно графіку консультацій, що розміщений на сайті кафедри німецької мови http://deutsch.kpnu.edu.ua/hr-kons-vykl/

2. Анотація до курсу

Навчальна дисципліна «Практична фонетика німецької мови» належить до *дисциплін вільного вибору здобувачів вищої освіти*. Курс вивчається у 4-му семестрі завершується у 4-му семестрі заліком.

Основними організаційними формами навчання є *практичні заняття*, які передбачають комплексну реалізацію практичної, загальноосвітньої, виховної, розвиваючої та професійно-педагогічної мети, що досягається в процесі практичного оволодіння іноземною мовою.

Курс викладається німецькою мовою.

3. Мета та цілі курсу

Мета вивчення навчальної дисципліни «Практична фонетика німецької мови» є навчити студентів нормативній вимові сучасної німецької мови та її фоностилістичним варіантам; формувати слухо-вимовні навички здобувачів освіти; удосконалювати навички графічної передачі мовленнєвих одиниць; сформувані системні знання студентів про можливості та умови самовдосконалення та практичне застосування основ німецької вимови та німецької інтонації.

Формат курсу

Стандартний курс (очний). Навчальним планом передбачені практичні заняття.

4. Результати навчання

У результаті вивчення дисципліни здобувач вищої освіти повинен набути таких *компетентностей*:

Загальні компетентності:

- Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи в команді;
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, застосовувати їх у практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові) компетентності:

- Здатність до розуміння основних фонетичних явищ німецької мови;
- Здатність до практичного оволодіння навичками нормативної німецької вимови;
- Здатність до ефективної комунікативної взаємодії, яка передбачає коректне спілкування німецькою мовою в різноманітних ситуаціях.

Очікувані програмні результати навчання:

- Знає основні поняття практичної фонетики, особливості мовленнєвого апарату й звукової системи німецької мови, специфіку артикуляції голосних і приголосних звуків, закономірності наголошування слів, ритм і мелодіку німецького речення, правила фонетичної транскрипції та графічного зображення інтонаційних структур;
- Уміє правильно вимовляти голосні та приголосні звуки, ставити та визначати наголос в словах, розпізнавати інтонацію висловлень у незнайомих аудіотекстах та адекватно інтонувати власне мовлення у стилістично різноманітних комунікативних ситуаціях, транскрибувати слова й графічно записувати інтонацію;
- Уміє формувати та удосконалювати нормативну вимову німецької мови.

5. Пререквізити курсу

Ефективність засвоєння змісту дисципліни «Практична фонетика» значно підвищиться, якщо здобувач вищої освіти попередньо опанував матеріал таких дисциплін як: Практика усного та писемного мовлення німецької мови / Друга іноземна мова (німецька).

6. Обсяг і ознаки курсу

Найменування показників	Характеристика навчального курсу	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік навчання/ рік викладання	II	
Семестр вивчення	4	
нормативна/вибіркова	вибіркова	
Кількість кредитів ЄКТС	4 кредити ЄКТС	
Загальний обсяг годин	120 год.	
Кількість годин навчальних занять	40 год.	
Лекційні заняття		
Практичні заняття	40 год.	
Семінарські заняття		
Лабораторні заняття		
Самостійна та індивідуальна робота	80 год.	
Форма підсумкового контролю	залік	

7. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Вивчення курсу потребує використання такого технічного обладнання: комп'ютера, мобільних телефонів.

Політика курсу

Відвідування занять. Очікується, що всі студенти відвідають усі практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Заплановані також такі засоби діагностики результатів навчання: поточне усне та фронтальне опитування, відтворення звуків, запис на диктофон проінтонуваних текстів, поточний тест, інтонування різних типів німецьких речень, фонетичний диктант, контрольне читання тексту, відтворення віршованих текстів напам'ять та діалогічних висловлень, інтонування фрагментів текстів різних стилів; інсценування діалогів, а також виконання завдань модульної контрольної роботи.

Література. Уся література, яку студенти не можуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Схема курсу

Тема, план	Форма заняття	Матеріали	Література Інтернет ресурси	Завдання
Змістовий модуль 1.				

Тема 1. Місце та завдання фонетики у викладанні іноземної мови. Поняття про артикуляційну базу німецької мови.	практичні заняття самостійна робота	відеозапис	Літературу до кожної теми див. у робочій програмі навчальної дисципліни.	Поточне усне та фронтальне опитування Обговорення питань за планом практичного заняття. Виконання практичних завдань до теми.
Тема 2. Мовний апарат. Фонетична транскрипція. Звук і буква. Традиційна орфографія і правила читання. Типи складів у німецькій мові.	практичні заняття самостійна робота	таблиця знаків транскрипції, картки буквосполучень для правил читання, малюнок мовного апарату людини, аудіозапис		-//- Транскрибування німецьких слів, контрольне читання тексту, поділ на склади, визначення довгих, коротких та умовно-закритих типів складів.
Тема 3. Наголос. Слова зі змінним наголосом. Видільний наголос у німецькій мові. Наголос у складному слові. Вимова слів іншомовного походження	практичні заняття самостійна робота	аудіозаписи		-//- Контрольне читання уривку тексту, повторення за диктором, визначення наголосу, вивчення напам'ять уривку діалогу або вірша
Тема 4. Довгота і короткість німецьких голосних. Правила довготи німецьких голосних і виключення з них.	практичні заняття самостійна робота	таблиця німецьких голосних, аудіозаписи		-//-
Тема 5. Система приголосних німецької мови у порівнянні з системою приголосних української мови. Дзвінкість і глухість німецьких зімкнених приголосних.	практичні заняття самостійна робота	таблиця німецьких приголосних, аудіозаписи		-//- Визначення дзвінких та глухих німецьких приголосних, вивчення напам'ять скоромовок
Тема 6. Голосні [a], [a:], [i], [I:]. Твердий приступ голосних у німецькій мові.	практичні заняття самостійна робота	аудіозаписи, відеозапис		-//- Відтворення звуків, визначення довгих та коротких голосних, аудіозапис відтворення звуків, скоромовок, римівок та віршів
Тема 7. Голосні [ε], [ε:], [e:], [ə]	практичні заняття самостійна робота	аудіозаписи, відеозапис		-//- Відтворення звуків, фонетичний диктант, аудіозапис скоромовок, римівок та віршів
Тема 8. Лабіалізовані голосні [o:], [ɔ], [u:] [ʊ].	практичні заняття самостійна робота	аудіозаписи, відеозапис		-//-

	робота			
Тема 9. Лабіалізовані голосні [œ], [ø:], [y:], [y]	практичні заняття самостійна робота	аудіозаписи, відеозапис		-//-
Змістовий модуль 2.				
Тема 1. Поняття інтонації. Графічне зображення інтонації. Німецька фразова інтонація, її компоненти і функції. фразова інтонація і комунікативний тип речення.	практичні заняття, самостійна робота	Схема, аудіозаписи		-//- Відтворення інтонації, інтонування різних типів німецьких речень
Тема 2. Види синтагм і їх інтонаційне оформлення у фразі. Залежність інтонаційного оформлення синтагми від її місця у фразі. Типи пауз у фразі.	практичні заняття, самостійна робота	схема, аудіозаписи		-//- Контрольне читання уривку тексту, повторення за диктором, відтворення інтонації, інтонування різних типів німецьких речень
Тема 3. Зімкнені приголосні [d], [t], [b], [p]. Носові приголосні [m], [n]. Приголосний звук [l]. Зімкнені приголосні [k], [g]. Позиційне звучання задньоязикових приголосних [k], [g], [ŋ] (часткова палаталізація).	практичні заняття, самостійна робота	аудіозаписи, відеозапис		-//-
Тема 4. Щілинні приголосні [f], [v], [s], [z]. Наголошені і ненаголошені елементи в синтагмі.	практичні заняття, самостійна робота	аудіозаписи, відеозапис		-//-
Тема 5. Інтонація багатосинтагменної фрази. Види незакінчених синтагм (вставка, перерахування, звертання). Комунікативні типи висловлень і їх інтонаційне оформлення. Щілинні приголосні. Особливості артикуляції щілинних [j], [z], [x], [ʃ].	практичні заняття, самостійна робота	аудіозаписи, відеозапис		-//-
Тема 6. Приголосний, що позначається буквою r , і основні типи його вимови. Вимова слів іншомовного	практичні заняття, самостійна робота	аудіозаписи, відеозапис	-//-	-//-

походження.				
Тема 7. Особливості артикуляції [ŋ]. Основні правила німецького словесного наголосу.	практичні заняття, самостійна робота	аудіозаписи, відеозапис	-//-	-//-
Тема 8. Щілинний приголосний [h]. Інтонаційне оформлення простих непоширених і поширених речень різних комунікативних типів.	практичні заняття, самостійна робота	аудіозаписи, відеозапис	-//-	-//-
Тема 9. Німецькі дифтонги. Дифтонги [ae], [ɔo], [ao]. Вимова дифтонгів у кінці слова. Збереження другими компонентами дифтонгів їх вокалічного характеру	практичні заняття, самостійна робота	аудіозаписи	-//-	-//- інсценування фрагменту гумористичного діалогу
Тема 10. Німецькі африкати [pf], [ts], [tʃ]. Приголосний [ʒ]. Комунікативні типи висловлень і їх інтонаційне оформлення. Фонетичні засоби емоційно забарвленого мовлення і емпізи.	практичні заняття, самостійна робота	аудіозаписи	-//-	-//-
Тема 11. Вимова німецьких голосних і приголосних у потоці мовлення. Основні випадки асиміляції німецьких приголосних.	практичні заняття, самостійна робота	аудіозаписи	-//-	-//-
МКР 1.				

11. Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання курсу	<p><i>Поточний контроль</i> здійснюється під час проведення лекційних, практичних занять і має на меті перевірку знань студентів з окремих тем навчальної дисципліни та рівня їх підготовленості до виконання конкретної роботи. Оцінки у 12-бальній шкалі отримані студентами, виставляються у журналах обліку відвідування та успішності академічної групи.</p> <p>Оцінювання на навчальних заняттях для одного модуля переводяться у -бальну систему за формулою: (Сер. бал.х 0,05 +0,4) х 15) Студент, знання, уміння і навички якого на навчальних заняттях за 12-бальною шкалою оцінено від 1 до 3 балів, вважається таким, що недостатньо підготувався до цих занять і має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. Студенту, який не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до навчальних занять, в журнал обліку роботи академічної групи ставиться 0 балів. Поточну заборгованість, пов'язану з невідповідністю або недостатньою підготовленістю до навчальних занять, студент повинен ліквідувати. За ліквідацію поточної заборгованості нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).</p> <p style="text-align: center;">Критерії оцінювання знань, умінь, навичок студентів на навчальних заняттях</p>
-----------------------------------	--

	Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)	Критерії оцінювання
	Початковий (понятійний)	1	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, мовних фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.
		2	Студент не достатньо усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
		3	Студент намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі закономірності; робить спроби виконання вправ і завдань репродуктивного характеру; за допомогою викладача виконує прості вправи за готовим алгоритмом.
	Середній (репродуктивний)	4	Студент володіє початковими знаннями, здатний виконати вправи і завдання за зразком; орієнтується в термінах, поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
		5	Студент розуміє суть навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; виконує прості вправи і завдання за алгоритмом, але окремі висновки є нелогічними та непослідовними.
		6	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати мовні явища, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час виконання вправ і завдань за алгоритмом, послуговуватися додатковими джерелами.
	Достатній (алгоритмічно дієвий)	7	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими поняттями, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; складати таблиці, схеми.
		8	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.
		9	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить лінгвістичні поняття, категорії; формулює правила; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
	Високий (творчий)	10	Студент володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати особливості мовних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні здобутки лінгвістичної

		науки; самостійно визначає мету власної діяльності; виконує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні мовні явища, процеси.
11		Студент володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні мовні явища, процеси.
12		Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні ситуації та завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й схильності; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.

Модульний контроль (сума балів за окремий змістовий модуль) проводиться на підставі оцінювання результатів знань студентів після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля. Завданням модульного контролю є перевірка розуміння та засвоєння матеріалу (теми).

Критерії оцінювання результатів виконання МКР.

МКР складається з 2 частин: теоретичної (тестові завдання) завдань, що охоплюють матеріал з тем: „Das Vokalsystem der deutschen Sprache. Die Vokaldauer“, „Das Konsonantensystem der deutschen Sprache“, „Die Wortbetonung“, „Die Intonation“, „Die Satzbetonung“ та практичної (контрольне читання уривку тексту).

Розподіл балів за завдання МКР:

Тест - 20 запитань по 0.5 балів за кожну вірну відповідь (10 балів)

Контрольне читання -10 балів

Критерії оцінки самостійної роботи.

Контроль за самостійною роботою здійснює викладач на консультаціях. Студенти для виконання завдань самостійної роботи, зазвичай, роблять аудіо записи власних відтворень фонетичних зразків та виконують письмові тренувальні вправи фонетичного змісту. Оцінювання виконання кожного завдання самостійної роботи відбувається за 12-бальною шкалою, які згодом переводяться за формулою у відповідну кількість балів, яка передбачена у робочій програмі.

Поточний і модульний контроль (100 балів)					сума
ЗМ 1 (40 балів)		ЗМ2 (60 балів)			100
Поточний контроль	СР	Поточний контроль	МКР	СР	
30	10	30	20	10	

Підсумковий контроль (залік)

Семестровий (підсумковий) контроль проводиться у формі заліку.

Оцінка знань студентів здійснюється за 100 бальною шкалою за такими рівнями та критеріями:

Рейтингова	Оцінка за шкалою ECTS	Рекомендовані	Екзаменаційна	Національна
------------	-----------------------	---------------	---------------	-------------

оцінка з навчальної дисципліни		системою ECTS статистичні значення (у %)	оцінка за національною шкалою	залікова оцінка
90-100 і більше	A (відмінно)	10	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	25	добре	
75-81	C (добре)	30		
67-74	D (задовільно)	25	задовільно	
60-66	E (достатньо)	10		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)		незадовільно	не зараховано
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)			

Рекомендована література

1. Фонетика німецької мови : посіб. для студ. гуманітарних спец. Закладів вищої пед. освіти / Уклад.: Г. Д. Авчіннікова, Н. В. Ставчук. Умань: АЛМІ, 2020. 130 с.
2. Phonetik aktuell. Kopiervorlagen. Gerhard J. S. Bunk, Max Hueber Verlag. 2016